

ואף בסתם אבנים לא בכל אופן נחלקו, אלא בַּמְקוֹרְבוֹת נִמְי - כשהאבנים סמוכות מאד למרקוליס, כגון אמה או חצי אמה, גם כן לא נחלקו, דכיון דַּאיכָא לְמִימַר מִינֵיהּ נֶפֶל - שיש לומר שנפלו ממנו, לְדַבְרֵי הַכֵּל אֲסוּרוֹת, אף אם הן שתיים. כִּי פְּלִיגִי, בְּאֲבָנִים הַמְּרוֹחֲקוֹת מִמֶּרְקוּלִיס יוֹתֵר מֵאֲמָה, אף שהן בתוך ארבע אמותיו, שאז ודאי לא נפלו ממנו.

לפני שתסיים הגמרא את ביאור מחלוקתם, מקשה הגמרא: כיצד ניתן לומר שהם חולקים באבנים רחוקות, וְהָא 'בְּצֵד מְרְקוּלִיס' קִתְּנִי במשנה שנחלקו. מתרצת הגמרא: מֵאִי 'בְּצֵד מְרְקוּלִיס' 'בְּצֵד אֲרִבַּע אַמּוֹת דִּידֵיהּ - בתוך ארבע אמות שלו, אך במרחק הגדול מאמה, ובאופן זה עדיין נחשב שנמצאות ביצידו, אך מכל מקום רחוקות הן מכדי לחשוש שנפלו ממנו.

מסיים רבי יוחנן לבאר את סברות המחלוקת: רבי יִשְׁמַעְאֵל סָבַר שהדבר היה שְׁעוּשֵׁין מְרְקוּלִיס קָמֵן בְּצֵד מְרְקוּלִיס גָּדוֹל, כדי להרבות עבודה זרה, ולכן יש לתלות שהאבנים המרוחקות הן מרקוליס קטן שעשו ביצידו של הגדול, ובוה יש חילוק, שְׁלֹשׁ אֲבָנִים, דְּרִמְיָן - שהן דומות לַאֲפֹן עֲשִׂית מְרְקוּלִיס, שדרך עשייתו היא בהנחת שתי אבנים זו בצד זו ואחת על גביהן, אֲסוּרוֹת, אבל שְׁתֵּים שְׁאִינָן דּוֹמוֹת כֻּלָּל לְמֶרְקוּלִיס, מוֹתְרוֹת, שאינן נראות כמרקוליס קטן, ואף לא יתכן שנפלו מהגדול, שהרי הן רחוקות ממנו. ואילו רַבִּנְן סָבַר, אִין עוּשֵׁין ו-הדרך היא שלא לעשות מְרְקוּלִיס קָמֵן בְּצֵד מְרְקוּלִיס גָּדוֹל, וממילא לא שָׁנָא - אין הדין שונה אם נמצאות שם שְׁלֹשׁ אֲבָנִים וְלֹא שָׁנָא שְׁתֵּים, שהרי אף משלש אבנים אין דרך לעשות מרקוליס חדש, אלא אם האבנים נִרְאוּת עִמּוֹ - עם אֲסוּרוֹת, ככל שביר מרקוליס שדינם כמרקוליס, כפי שהתבאר לעיל (טז), ואבנים שְׁאִינָן נִרְאוּת עִמּוֹ, אלא מרוחקות ממנו ארבע אמות, מוֹתְרוֹת, שבודאי לא נפלו ממנו.

מקשה הגמרא על ביאורו של רבי יוחנן: אֲמַר מַר, בְּאֲפֹן שִׁירֵזַע שְׁנִשְׁרוּ מִמֶּנּוּ לְדַבְרֵי הַכֵּל אֲסוּרוֹת, ואפילו אם הן שתיים, וְיִמְיָנֵיהּ - וקשה ממה ששינוי בברייתא. אֲכָנִים שִׁירֵזַע שְׁנִשְׁרוּ מִן הַמְּרְקוּלִיס, אם נִרְאוּת עִמּוֹ אֲסוּרוֹת, כיון שבאופן זה עדיין נחשבות לעבודה זרה, וְשִׁאִין נִרְאוּת עִמּוֹ, מוֹתְרוֹת, שכיון שאינן נראות עמו, שוב אינן נחשבות לעבודה זרה אלא לשברים, ואין עובדים לשברים. וְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אָמַר, שְׁלֹשׁ אֲסוּרוֹת ואף שאינן נראות עמו, כיון שהן כִּמְרְקוּלִיס קָטָן, שְׁתֵּים מוֹתְרוֹת ואף שנראות עמו, כיון שיצאו מכלל מרקוליס. ומבואר שלדעת חכמים אם אינן נראות עמו מוֹתְרוֹת, ואף לרבי ישמעאל שתיים מוֹתְרוֹת, ורק שלש אסורות, ואף על פי שידוע שנשרו ממרקוליס.

מתרצת הגמרא: אֲמַר רַבָּא, לֹא תִימָא - אל תאמר בברייתא 'אבנים שְׁנִשְׁרוּ, אֲלֵא אִימָא 'אבנים שְׁנִמְצְאוּ, והיינו כאופן המבואר במשנה, שבו נחלקו רבי ישמעאל וחכמים, אבל כשידוע שנפלו ממנו, לדברי הכל האבנים אסורות.

הגמרא מקשה על המשך דברי רבי יוחנן, שלרבי ישמעאל שתי אבנים הנמצאות בתוך ארבע אמות מן המרקוליס, מוֹתְרוֹת. מקשה הגמרא: וְכִי סָבַר רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל שֶׁאֵם נִמְצְאוּ שְׁתֵּים מוֹתְרוֹת, וְהִתְנַיָּא בברייתא, רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אָמַר, אֵם נִמְצְאוּ שְׁתֵּים - שתי אבנים בַּמְרוּחַ תִּפְסַח לוֹ - למרקוליס, והיינו בתוך ארבע אמות, אֲסוּרוֹת, ואם נמצאו שְׁלֹשׁ, אֲפִילוּ מְרוֹחֲקוֹת יוֹתֵר מִכְּדֵי תִפְסִיחַ, אֲסוּרוֹת, ומבואר שלרבי ישמעאל שתי אבנים בתוך ארבע אמות למרקוליס אסורות, ושלא כדברי רבי יוחנן.

מתרצת הגמרא: אֲמַר רַבָּא, לֹא קָשְׁיָא, בְּאֵן - בברייתא מדובר שהאבנים נמצאו בתוך ארבע אמות, בַּתִּפְסִיחַ אַחַת - באופן שניתן לתופסן ממקום המרקוליס בתפיסה אחת, ולכן גם שתיים אסורות בין לרבי ישמעאל בין לחכמים, כיון שנחשב שנראות עמו ועדיין נחשבות עבודה זרה. ואילו בְּאֵן - במשנה, מדובר אמנם שהאבנים בתוך ארבע אמות, אך הן בְּשִׁתֵּי תִפְסוֹת, וְהִכִּי דִמֵּי - ומזהו אופן זה, כגון דַּאיכָא גִּבְהָהּ בִּינֵי וְכִינֵי - שיש תל המפסיק בין האבנים למרקוליס, ובאופן זה אף שהן בתוך ארבע אמות הן נחשבות

כמרוחקות ממנו ואין אומרים שממנו נפל, ולכן הן מותרות. ושלש אבנים אסורות לרבי ישמעאל, כיון שנחשבות מרקוליס קטן, שהדרך לעשותו בצד מרקוליס גדול כפי שביאר רבי יוחנן. הגמרא מקשה על דברי רבי יוחנן שלש אבנים זו בצד זו נחשבות למרקוליס קטן. מקשה הגמרא: וּמְרְקוּלִיס כִּי הָאִי גָּוִינָא מִי הָיִי - וכי ניתן לומר שבאופן זה שלש אבנים מונחות זו בצד זו סובר רבי ישמעאל שנחשב הדבר למרקוליס, וְהָא תִנְיָא בברייתא, אֵלּוּ הֵן אֲבָנֵי בֵּית קוֹלִיס - כך מסודרות האבנים שמהן עשוי המרקוליס, אַחַת מִבָּאֵן, וְאַחַת מִבָּאֵן, וְאַחַת מוֹנַחַת עַל גְּבִיָּהּ, וכיצד אמר רבי יוחנן שאף אם האבנים מונחות זו בצד זו, הן נחשבות כמרקוליס. מתרצת הגמרא: אֲמַר רַבָּא, כִּי תִנְיָא הִיא - הברייתא שביארה את אופן עשיית מרקוליס, עסקה בְּעֲשִׂית עֵיקַר מְרְקוּלִיס, אבל מרקוליס קטן שעושים בצד הגדול, נעבד אף כשהאבנים מונחות זו בצד זו. הגמרא מביאה מעשה בענין הנאה מאבני מרקוליס, ודנה אם שייך לבטלו או לא: כִּי יִנְאִי מִלְּבָא חֲרוּב - ביתו של ינאי המלך נחרב, אָתוּ ו-[באו] עוֹבְדֵי בּוֹכְבִּים אֲוִקִּימוּ בֵּיהּ - והעמידו בו מְרְקוּלִיס. לאחר מכן אָתוּ עוֹבְדֵי בּוֹכְבִּים אֲחֵרֵינִי - באו גויים אחרים דִּלָּא פְּלִיָּה - שאינם עובדים לְמְרְקוּלִיס, ולא החשיבוהו, שְׁקִלְיָהוּ - נטלו את אבני המרקוליס, וְחִפּוֹ ו-[ביטלו] בָּהֶן את הַדְּרָכִים שהולכים בהם בתוך העיר וּסְפִירָטוֹת - מסילות המובילות מעיר לעיר, ובכך ביטלו את האבנים מלהיות מרקוליס.

נחלקו החכמים האם אכן הועיל ביטול אבני המרקוליס או לא. אִיכָא רַבִּנְן דְּפָרְשִׁי - יש מן החכמים שנמנעו מללכת שם, וְאִיכָא רַבִּנְן דִּלָּא פְּרָשִׁי. אֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן לַחֲכָמִים שֶׁלֹּא הִלְכוּ שָׁם, וְהָרִי בָּנָן שֶׁל קְרוּשִׁים מְהֵלָּךְ עָלֵיהֶן ואינו פורש, וְכִי אָנֹן ו-[אנו] נהיה צדיקים יותר ממנו וְנִפְרֹשׁ מִקֵּה. ומבארת הגמרא: מָאֵן נִיהוּ - מי הוא בָּנָן שֶׁל קְרוּשִׁים, רַבִּי מִנְחֵם בְּרַבִּי סִימְאִי הוּא. וְאִמָּאִי קְרוּ לֵיהּ - ומדוע היו קוראים לו בָּנָן שֶׁל קְרוּשִׁים, משום דַּאֲפִילוּ בְּצוּרָתָא דִּיזוּזָא לֹא מִסְתַּבֵּל - שלא היה מסתכל אפילו בצורה שעל גבי המטבע.

מבארת הגמרא את סברות המחלוקת: מֵאִי מַעְמָא דְּמָאֵן דְּפָרְשִׁי - מה טעמו של מי שפרש מללכת בדרכים שכוסו באבני המרקוליס, סָבַר לֵהּ כִּי הָא - הוא סובר שהנידון כאן דומה לדין זה, דַּאֲמַר רַב יודל, אֲמַר רַב חִיָּא בְּרִי יוֹסֵף, אֲמַר רַב, מִנֵּין - מהיכן למדים לְתַקְרוּבָתָהּ שהקריבה לַעֲבוֹדַת בּוֹכְבִּים, שְׁאִין לֵהּ בְּמִילָהּ עוֹלָמִיתָא אף אם יעשו בה גויים מעשה ביטול, כגון שישברוהו או ישתמשו בה לדברים אחרים, שְׁנָאֲמַר (תהלים קו כח) וְיִצְמְדוּ לְבַעַל פְּעוֹר וְיִאֲכֻלוּ וְכִחֵי מִתִּים, ומלשון 'זִכְרֵי מִתִּים' יש ללמוד שמדובר בענין תקרובת עבודה זרה, והקישם הכתוב זה לזה, מֵה מֵת אִין לוֹ בְּמִילָהּ לְעוֹלָם, כלומר שאסור בהנאה לעולם (לעיל טז) ולא ניתן לבטל איסורה, אֵף תַּקְרוּבָתָהּ עֲבוֹדַת בּוֹכְבִּים אִין לֵהּ בְּמִילָהּ לְעוֹלָם אף אם השתמשו בה לדברים אחרים, ולכן אף במרקוליס, כיון שדרך עבודתו בוריקת אבנים, נחשבות האבנים כתקרובת עבודה זרה, ואף שכיסו בהן את הדרכים אין להן בטלה, ואין ללכת בדרכים אלו כיון שבכך נהנים מאבני המרקוליס. וּמָאֵן דְּפָרִישׁ אֲמַר - וסברתו של מי שלא פרש מללכת בדרכים אלו היתה, שאכן תקרובת עבודה זרה אינה מתבטלת, אך כדי להחשיב דבר כתקרובת עבודה זרה בְּעִינָא בְּעִינָא פְּנִים - יש צורך שתהיה ההקרה כעין זביחת הקרנות בבית המקדש, שנאמר (שמות כח יט) וְזָבַח לֵאלֹהִים תִּקְרַם בְּלִתִּי לֵה' לְבָדוֹ, שרק בדברים שעובדים בהם לֵה' בבית המקדש יש איסור תקרובת אם עושים כן לעבודה זרה, וְלִיכָא - ובאבנים אין שייך ענין זה, שהרי אין עובדים בהן בפנים, ולכן לא נאסרו משום תקרובת, אלא אסורות משום עבודה זרה עצמה, ובה שייך ביטול.

הגמרא מביאה ברייתא המחלקת בענין זה בין נכרי לישראל: אֲמַר רַב יוֹסֵף בְּרִי אֲבָא, אִיכָלֵה רַבָּה בְּרִי יוֹסֵפִי לְאַתְרֵין - רבה בר ירמיה נקלע למקומו, וְאָתָא - ובא לבית המדרש וְאִיתִי מִתְּנִיתָא בִּידֵיהּ - והביא ברייתא בידו שמבארת את הדין בענין זה כר, עוֹבְדֵי בּוֹכְבִּים שְׁהִיאִי אֲכָנִים מִן הַמְּרְקוּלִיס, וְחִפּוֹ בָּהֶן דְּרָכִים (ומרמיאות) וּסְפִירָטוֹת,

האבנים מותרות, כיון שסתורן הגוי וביטול מזון שם מרקוליס, ועתה
 הן כסתם אבנים, אך ישראל שחביא אבנים מן המרקוליס, וחיפה
 בהן דרכים ופרטיות, הרי הן אסורות כמו שהיו, לפי שרק גוי יכול
 לבטל עבודה זרה, ולא ישראל. וסיים רבה בר ירמיה ואמר על
 ברייתא זו, וליה נגד ולא בר נגר - ואין חכם ולא בן חכם דפרקין
 - שיתרצה.
 מבאר הגמרא מה קשה בברייתא זו, ומה יש לתרץ בזה: אמר רב
 שיש, אמר לא נגר אמר, ולא בר נגר אמר - איני חכם ולא בן חכם,
 ואף על פי כן פרקין ליה - אחר כך ברייתא זו. מאי קושיא ליה -
 הרי מה קשה לרבה בר ירמיה על הברייתא, דבריו דרב גידל
 המובאים לעיל (ע"א), שתקרות עבודה זרה אין לה ביטול עולמית,
 ואילו בברייתא מבואר שנכרי יכול לבטל את אבני המרקוליס. ויש
 לתרץ, שכדי לאסור דבר משום תקרובת עבודה זרה פקעין פקעין
 פנים - צריך שתהא עבודתו כעין עבודת בית המקדש, וליכא -
 ואבני המרקוליס אינם דומים לעבודת בית המקדש, ולכן אינן
 אסורות משום תקרובת אלא כשאר עבודה זרה, ומועיל להן ביטול.
 מביאה הגמרא ברייתא נוספת שהביא רבה בר ירמיה, והתקשה בה:
 אמר רב יוסף בר אבא, איקלע רבה בר ירמיה לאתריה, ואתא
 לבית המדרש, ואיתי מתניתא בדיה - והביא ברייתא בידה, ששינו
 בה, מתלעין - נוטלים תולעת הנמצאת באילן, ומוקמין - ומדביקים
 וקושרים ובל על המכה שבאילן, כדי שלא ימות, פשנה השביעית.
 ואף על פי שעבודת הקרקע אסורה בה, עבודות אלו מותרות, כיון
 שאינן נעשות כדי להשביח את האילן, אלא כדי שלא יתקלקל,
 ומניעת הפסד מותרת בשביעית, ואין מתלעין ומוקמין בחול
 המועד, כאן וכן - בשביעית ובמועד, אין מוקמין - אסור לגזום
 ולחתוך את הענפים מן האילן כדי שירציא ענפים רבים יותר סביבות
 הגיזום, משום שעבודה זו נעשית להשבתת האילן, ואסורה בשביעית
 ובמועד. וכן פקעין פקעין לאליל הגזום כבר קודם שביעית, במקום החתך,
 כדי שלא ימות מחמת הגיזום, בין במועד בין בשביעית, כיון
 שמלאכה זו רק מעמידה אותו שלא ימות. סיים רבה בר ירמיה ואמר,
 וליה נגד ולא בר נגר דפרקין.
 הגמרא דנה מה הקושיא על הברייתא, וכיצד יש לתרצה: אמר
 רבינא, אמר לא נגר אמר ולא בר נגר אמר, ומפרקין ליה, וכי מאי
 קא קשיא ליה לרבה בר ירמיה, אילימא מועד אשביעית קא קשיא
 ליה - אם נאמר שמדן המועד על דין השביעית קשה לו, והיינו מאי
 שנא - במה שונה הדין בשביעית דשירי - שמותר להוציא תולעת,
 ולהדיק ולקשור ויהיה על המכה שבאילן, ומאי שנא מועד דאסור,
 הרי אין זו קושיא כלל, מי דמי - וכי שני ענינים אלו דומים זה לזה,
 בשביעית, מלאכה' אסור דאסור - אסרה התורה רק עשיית
 מלאכה, אך מירחא שירי - טרחה בדבר שאינו מלאכה, מותר, אולם
 במועד אסור מירחא שירי אסור - גם טרחה גדולה אסורה,
 ועבודת אילו אמנם אינן בכלל מלאכה' האסורה, שהרי עשיית
 מלאכה בדבר האבד מותרת בחול המועד (מ"ק כ"ב), אך מכל מקום יש
 בהן טרחה יתירה, האסורה במועד.
 ממשיך רבינא ומברר: ואלא נאמר ש'יהיה' א'יהיה' קא קשיא ליה,
 והיינו מאי שנא ויהיה, דשירי - שמותר בשביעית, ומאי שנא ויהיה
 דאסור בה. והרי גם זו אינה קושיא, מי דמי - וכי הדברים דומים זה
 לזה, הרי ויהיה, אוקומי אילנא - העמדת האילן הוא, שלא
 יתקלקל, ושירי - ומותר אף בשביעית, אך ויהיה, אברוי אילנא -
 השבתת האילן וחיוזו הוא, שחותר את הזמורות כדי שיצמחו
 אחרים וחתיתם, ואסור בשביעית.
 ואלא נאמר ש'יהיה' א'יהיה' קא קשיא ליה, דקתני בברייתא,
 מתלעין ומוקמין בשביעית, ורמינא - וקשה על דין זה ממה
 ששינו במשנה (שביעית פ"ב מ"ד), מוקמין את הנמיעות, וכו' וכן איתן
 במטליות להגן עליהן בחורף מפני הצינה, וקוממין אותן בראשית
 כדי להשביחן שיצמחו יותר, ועושין להם פתים - גדרות סביבותיהן
 וממלאים את הגדרות בעפר, ומשקין אותן, עד ראש השנה של
 השנה השביעית. ומדויק מדברי המשנה, שעד ראש השנה אין -

אכן מותר הדבר, אך בשביעית עצמה לא, ובכלל זה אף זיהום
 האילן, שהוא אסור בשביעית. גם על זה יש לתרץ, ודלמא - ושנא
 יש ליישב את המשנה והברייתא פקעין פקעין ביאורו דרב עוקבא בר חמא
 לגבי חפירה תחת האילן במועד, דאמר רב עוקבא בר חמא, תרי
 קשקשי קוו - יש שני מיני חפירות הנעשות תחת עצי הזיתים, חד
 - אחד מהם נעשה לאברוי אילנא - להשביח את האילן ואסור
 לעשותו בשביעית, וחד נעשה לפתוי פילי - לסתום בעפר את
 שרשי האילן שנתגלו, כדי שלא ייבש האילן וימות, ושירי - ומותר
 לעשות כן בשביעית, ואם כן קא נמי - אף כאן לגבי זיהום האילן
 בשביעית, יש לומר דתרי ויהימין קוו - שישנם שני מיני זיהום, חד
 לאוקומי אילני - אחד מהם בא לסתום המכה שבו ולהעמידו שלא
 ימות מזמנתה, ושירי - ומותר לעשותו אף במועד, ובה עסקה
 הברייתא, וחד לאברוי אילני - ואחד מהם בא רק להשביח את
 האילן ואסור לעשותו במועד, ובה עסקה המשנה האסורה.
 ואלא נאמר ש'סיכה' א'סיכה' קא קשיא ליה, דקתני בברייתא,
 סכין שמן לגזום בין במועד ובין בשביעית, ורמינא - וקשה על
 כך ממשנה (שביעית פ"ב מ"ה), ששינו בה, סכין את הפגין - את
 התאנים הקטנות בתחילת גידולם בשעת חשון מהעץ, כדי שהיו
 שמנות, וכן פקעין וקוממין אותן - מנקבים וממלאים את הנקבים
 בשמן כדי לפטם את התאנים שהיו שמנות ומשובחות, עד ראש
 השנה של שנת השביעית, ומשמע שדוקא עד ראש השנה אין, אך
 בשביעית עצמה לא. אך גם זו אינה קושיא, מי דמי, הלא קא
 בברייתא, סיכת האילן הגזום בנקום החתך אוקומי אילנא -
 העמדת האילן היא שיתקיים ולא ימות, ושירי - ודבר זה מותר
 בשביעית, אולם הקם, במשנה, סיכת פגי התאנה פטומי פירא -
 פטום הפירות הוא כדי שהיו משובחים ושמינים יותר, ודבר זה אסור
 בשביעית. ולאחר כל היתרצוים האמורים לא הבין רבינא מה קשה
 לרבה בר ירמיה, שהרי לכל קושיא ושאלה יש תירוצ.
 אמר ליה רב סמא בריה - (בבא דרב אשי לרבינא, לרבה בר ירמיה,
 הדין בסיכה דמועד - סיכת אילן גזום במקום החתך, שמבואר
 בברייתא שמותר במועד, איהיה דמועד - על הדין בזיהום מכה
 שבאילן לרפאה, שמבואר בברייתא שאסור במועד, קא קשיא ליה,
 מפרקין האי אוקומי והאי אוקומי - הרי בין סיכת מקום החתך באילן
 גזום, ובין זיהום מכת האילן לרפאה, ענינם אחד הוא, העמדת האילן
 שיתקיים ולא ימות, אם כן מאי שנא האי דשירי - במה שונה הסיכה
 שמותרת במועד, ומאי שנא האי - ובמה שונה זיהום מכת האילן
 דאסור במועד. סיים רב סמא: היינו דקאמר רבה בר ירמיה (ליה)
 ליה נגד ולא בר נגר דפרקין, שאין תירוצ לשאלה זו.
 הגמרא חוזרת לדון בעבודה זרה, ומבאר אימתי חייב עליה: אמר
 רב יהודה אמר רב, עבודת כוכבים שעוקרין אותה פסקל, כגון
 שמכים בו על דבר אחר להשמיע קול לפניה, אם שבר פסקל בפניה
 חייב, משום שעבודה זו דומה לעבודת בית המקדש, שהיא כעין
 מעשה זבחת הבהמה, ששובר בו את מפרקתה, אך אם זרק פסקל
 בפניה פטור, משום שאין כעין עבודה זו בעבודת הקרבנות בבית
 המקדש.
 מקשה הגמרא: אמר ליה אביי לרבא, לדברי רב, מאי שנא שבר
 מקל, שחייב, הרי זהו משום דתורה ליה - שנחשב הדבר כעין זבחה
 הנוהגת בפנים, והרי זרק נמי - גם כשזרק מקל תורה ליה כעין זריקה
 של הדם על המזבח, והרי זו כעין עבודה שנוהגת בפנים. מתרצת
 הגמרא: אמר ליה רבא, זריקה כזו אינה נחשבת כעין זריקה הדם
 שבפנים, שכן פקעין - צריך לשם כך שתהיה זריקה משתכרת כעין
 זריקת הדם, שאינו מחובר, אלא הדם משתבר תוך כדי זריקתו ונופל
 טיפות טיפות, וליכא - וכאן אין זו זריקה המשתברת, שהרי המקל
 אינו משתבר תוך כדי זריקה, אלא נזרק כשהוא שלם.
 הקשה אביי על דברי רבא אלא איתיהבי אביי לרבא, שנינו
 בברייתא, קפת לה - האכיל את העבודה זרה צואה, או שנפך
 לפניה עבים - כלי העשוי מחרס של מימי רגלים,